

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kalastuslain 88 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kalenterivuodelta perittävää kalastuksenhoitomaksua korotettavaksi 15 eurosta 20 euroon ja seitsemän vuorokauden kalastusjaksolta perittävää kalastuksenhoitomaksua korotettavaksi viidestä eurosta kuuteen euroon.

Esitys liittyy vuoden 2004 valtion talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2004 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Kalastuslain (286/1982) 88 §:n mukaan jokaisen kalan tai ravun pyyntiä harjoittavan henkilön tulee suorittaa valtiolle kalastuksenhoitomaksu. Kalastuksenhoitomaksun suuruus on voimassa olevan 88 §:n 1 momentin (1001/2001) mukaan 15 euroa kalenterivuodelta tai viisi euroa kultakin enintään seitsemän vuorokauden kalastusjaksolta. Kalastuksenhoitomaksua ei peritä henkilöltä, joka harjoittaa ainoastaan onkimista tai pilkkimistä. Maksusta on lisäksi vapautettu alle 18-vuotiaat sekä 65 vuotta täyttäneet kalastusta harjoittavat henkilöt.

Maa- ja metsätalousministeriö on kalastuslain 88 §:n 3 momentin mukaan velvollinen perimään kalastuksenhoitomaksut elinkustannusindeksin nousua vastaavasti korotettuna. Tarkistuksia ei ole toistaiseksi ollut tarpeen tehdä elinkustannusindeksin vakauden vuoksi.

Kalastuslain 90 §:n mukaan valtion talousarvioon on vuosittain otettava kalatalouden valtakunnalliseen ja alueelliseen edistämiseen määräraha, joka vastaa ainakin sitä määrää, mikä kolmen edellisen vuoden aikana kalastuksenhoitomaksun suorittaneiden henkilöiden keskimääräisen lukumäärän perus-

teella kalastuksenhoitomaksuina kertyisi. Tarkoitukseen on kuitenkin myönnettävä vähintään se määrä, mikä kalastuksenhoitomaksuina on kertynyt sitä vuotta edeltävänä vuonna, jota varten talousarvio on laadittu.

Kalastuslain 91 §:n mukaan kalastuksenhoitomaksuina kertyneet varat käytetään kalavesien omistajille kalavesien käytöstä maksettaviin korvauksiin sekä kalastusalue toiminnan ja kalastusalan järjestöjen toiminnasta, kalatalouden edistämisestä ja valtiolle maksun kannosta aiheutuvien menojen maksamiseen. Lain 91 a §:n mukaan kalastuksenhoitomaksuina kertyvistä varoista maksetaan myös kalastuksenhoitomaksurekisterin pitämisestä aiheutuvat kustannukset.

Kalastuksenhoitomaksuja on maksettu vuosina 1996—2002 seuraavasti:

Vuosimaksut:

Vuosi	kappaletta	kertymä (€)
1996	491 064	6 607 282
1997	362 174	4 873 060
1998	342 815	4 612 613
1999	302 700	4 581 936
2000	304 173	4 604 243
2001	297 743	4 512 611
2002	308 391	4 636 232

Viikkomaksut:

Vuosi	kappaletta	kertymä (€)
1996	-	-
1997	10 697	35 982
1998	15 473	52 047
1999	16 402	68 966
2000	17 358	72 985
2001	18 393	77 335
2002	18 172	90 851

Kalastuksenhoitomaksujen suorittaminen seitsemän vuorokauden jaksoilta tuli mahdolliseksi vasta vuodesta 1997 lukien. Vuoden 1997 luvuista puuttuvat tiedot Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa vuoden 1951 kalastuslain (503/1951) nojalla perityistä kalastuksenhoitomaksuista, jotka olivat ruokakuntakohtaiset ja suuruudeltaan 30 markkaa (5 euroa). Näitä maksuja on esimerkiksi vuonna 1997 kertynyt 18 740 ruokakunnalta yhteensä 562 207 markkaa (94 556 euroa). Vuoden 1998 alusta Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntien alueilla harjoitettuun kalastukseen alettiin soveltaa vuoden 1982 kalastuslakia. Tämän johdosta sanottujen kuntien alueelta kertyneet kalastuksenhoitomaksut ovat vuodesta 1998 lukien mukana edellä esitetyissä luvuissa.

2. Ehdotetut muutokset

Kalastuksenhoitomaksutulot vähenivät vuonna 1997 noin 1 700 000 eurolla eli noin 25 % aikaisempien vuosien tasosta. Aleneminen näyttää johtuvan lähinnä maksuttomien kalastusoikeuksien laajenemisesta vuoden 1997 alusta lukien. Asiaa koskevan lakialoitteen LA 4/1995 vp hyväksyessään eduskunta on muun muassa todennut (EK 20/1996 vp), että kalastuksenhoitomaksun kertymän voidaan arvioida vähentyvän kaikkien onkijoiden, pilkkijöiden sekä 65 vuotta täyttäneiden kalastuksen harjoittajien vapautuessa kalastuksenhoitomaksun suorittamisesta. Tämän vuoksi eduskunta on edellyttänyt, että kalastuslakia tarkistetaan siten, etteivät kalastuksenhoitomaksuista kalatalouden edistämiseen valtion talousarviossa osoitetut varat vähene.

Kalatalouden edistämiseen ei ole ollut käytettävissä riittävästi määrärahoja viime aikoina. Käytettävissä olleiden määrärahojen vä-

häisyys on haitannut kalavesien hoidon järjestämistä sekä kalastusmahdollisuuksien lehtämistä. Lisäksi varojen vähäisyys on haitannut kalastusalueiden toimintaa.

Kalastuksenhoitomaksun suorittamista on pyritty helpottamaan muun muassa siten, että maksut saadaan nykyisin suorittaa myös maa- ja metsätalousministeriön tai työvoimaja elinkeinokeskusten hyväksymille asiamiehille. Tällaisen sopimuksen perusteella on kalastuksenhoitomaksun voinut maksaa vuoden 2001 syksystä lähtien muun muassa postiin tai asiamiespostiin. Kalastuksenhoitomaksujen maksamista on niin ikään helpottanut maa- ja metsätalousministeriön internet -sivulle perustettu sähköinen kauppapaikka. Näillä keinoin ei kuitenkaan ole saatu olennaista lisäystä kalastuksenhoitomaksujen kertymään.

Kalastuksenhoitomaksuja on tarkistettu vuoden 1999 talousarvioesitykseen liittyneen kalastuslain muutoksen (1017/1998) perusteella siten, että vuotuista kalastuksenhoitomaksua korotettiin 80 markasta 90 markkaan ja viikkomaksua 20 markasta 25 markkaan. Korotukset tulivat voimaan vuoden 1999 alusta lukien.

Euroon siirtymisen johdosta kalastuksenhoitomaksuja tarkistettiin lailla 1001/2001. Kalenterivuodelta maksettavan kalastuksenhoitomaksun suuruudeksi tuli 15 euroa ja seitsemältä vuorokaudelta maksettavan kalastuksenhoitomaksun suuruudeksi viisi euroa. Maksuihin ei sisällynyt indeksikorotuksia. Käytännön syistä kalastuksenhoitomaksut pyöristettiin täysiin euroihin, koska maksujen periminen täysin euroin oli sekä tarkoituksenmukaista että kustannuksia säästävää. Vuonna 2002 kertyneiden maksujen määrä väheni euroon siirtymisen johdosta hieman.

Kalastuksenhoitomaksukertymän alenemisen vuoksi on maksuja tarpeen tarkistaa, jotta tilanne kalatalouden edistämiseen käytettävissä olevien varojen osalta saataisiin korjatuksi vuotta 1997 edeltävälle tasolle Eduskunnan päätöksessä EK 20/1996 vp edellytetyllä tavalla. Tästä syystä vuotuista kalastuksenhoitomaksua ehdotetaan korotettavaksi viidellä eurolla eli 20 euroon kalenterivuodelta ja seitsemän vuorokauden kalastusjaksoilta perittävää maksua korotettavaksi yhdellä eurolla eli kuuteen euroon.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Kalastuksenhoitomaksuihin ehdotetut korotukset huomioon ottaen valtion talousarvion tulomomentille 12.30.37 (*Kalastuksenhoitomaksut*) arvioidaan vuonna 2004 kertyvän varoja yhteensä 6 700 000 euroa. Kun kalenterivuotta koskevia kalastuksenhoitomaksuja arvioidaan kertyvän vähintään 327 250 kpl ja seitsemän vuorokauden maksuja 23 000 kpl, momentille vuonna 2004 kertyvien kalastuksenhoitomaksujen määräksi arvioidaan yhteensä 6 683 000 euroa. Kertyvien varojen määrä olisi siten noin 1 700 000 euroa suurempi kuin mitä voimassa olevan lain mukaisista maksuista kertyisi. Kun momentille kertyy lisäksi kalastuksenhoitomaksurekisterin nimi- ja osoitetietojen myynnistä varoja arviolta 17 000 euroa, momentin tulojen kokonaismääräksi tulisi noin 6 700 000 euroa.

Momentille 30.41.51 (*Kalatalouden edistäminen*) tulee kalastuslain 90 §:n mukaisesti varata vuodelle 2004 kalavesien omistajille kalavesien käytöstä maksettaviin korvauksiin, kalastusaluetoiminnan ja kalastusalan järjestöjen toiminnasta, kalatalouden edistämisestä ja valtiolle maksun kannosta aiheutuvien menojen maksamiseen yhteensä vähintään 6 177 000 euroa. Määrä perustuu laskelmaan, jossa kalastuksenhoitomaksun kalenterivuodelta suorittaneiden henkilöiden lukumäärä on vuosina 2000—2002 ollut keskimäärin 303 436 kpl, minkä lisäksi seitsemää vuorokautta koskevia maksuja suorittaneita oli sanottuina vuosina keskimäärin 17 975 kpl. Kun mainitut keskimääräiset kappalemäärät kerrotaan korotetuilla maksuilla (edellinen 20 eurolla ja jälkimmäinen 6

eurolla), tulee kalastuslain 91 §:n tarkoitukseen varattavan määrärahan suuruudeksi edellä mainittu 6 177 000 euroa. Momentille on lisäksi otettava kalastuslain 91 a §:ssä tarkoitettujen kalastuksenhoitomaksurekisterin nimi- ja osoitetietojen arvioidut myyntikulut 17 000 euroa, jolloin momentin menojen kokonaismääräksi tulee yhteensä 6 194 000 euroa. Menomomentille varattavan määrärahan suuruus perustuu kalastuslain 90 §:n mukaan pääasiassa kolmen edellisen vuoden aikana kalastuksenhoitomaksun suorittaneiden henkilöiden lukumäärän keskiarvoon sekä kalastuksenhoitomaksun suuruuteen. Vastaavalle tulomomentille merkitään sensijaan asianomaisen talousarviovuoden arvioidut kokonaistulot. Laskentaperusteiden erilaisuuden vuoksi momenteille merkittävät määrät eivät siten ole vuosittain täsmälleen saman suuret.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä. Valmistelussa on otettu huomioon eduskunnan kirjelmässä EK 20/1996 vp esitetty kalastuksenhoitomaksuja koskeva lausuma sekä ehdotus valtion vuoden 2004 talousarvioksi.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2004.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki**kalastuslain 88 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 16 päivänä huhtikuuta 1982 annetun kalastuslain (286/1982) 88 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1001/2001, seuraavasti:

88 §

Jokaisen kalan tai ravun pyyntiä harjoittavan henkilön tulee suorittaa valtiolle kalastuksenhoitomaksu. Kalastuksenhoitomaksu on 20 euroa kalenterivuodelta tai kuusi euroa kultakin enintään seitsemän vuorokauden kalastusjaksolta. Kalastuksenhoitomaksua ei kuitenkaan peritä alle 18-vuotiaalta eikä 65 vuotta täyttäneeltä eikä henkilöltä, joka harjoittaa onkimista tai pilkkimistä. Onkimisena pidetään sellaista kalastusta, jota harjoitetaan vavalla ilman heittokalastukseen soveltuvaa

kelaa ja jossa vapa tai siima on onkijan kädessä tai käden ulottuvilla eikä vieheenä ole pilkki, uistin, perho tai muu keinotekoinen laite. Pilkkimisenä pidetään kalastusta siimaan kiinnitetyllä pystysuunnassa liikuteltavalla pilkillä, siimaa kädessä pitäen tai lyhyehköä heittokalastukseen soveltumatonta vapaa käyttäen.

 Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 2004.

Helsingissä 16 päivänä syyskuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Seppo Kääriäinen*

*Liite**Rinnakkaistekstit***Laki****kalastuslain 88 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 16 päivänä huhtikuuta 1982 annetun kalastuslain (286/1982) 88 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1001/2001, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

88 §

Jokaisen kalan tai ravun pyyntiä harjoittavan henkilön tulee suorittaa valtiolle kalastuksenhoitomaksu. Kalastuksenhoitomaksu on 15 euroa kalenterivuodelta tai viisi euroa kultakin enintään seitsemän vuorokauden kalastusjaksolta. Kalastuksenhoitomaksua ei kuitenkaan peritä alle 18-vuotiaalta eikä 65 vuotta täyttäneeltä eikä henkilöltä, joka harjoittaa onkimista tai pilkkimistä. Onkimisena pidetään sellaista kalastusta, jota harjoitetaan vavalla ilman heittokalastukseen soveltuvaa kelaä ja jossa vapa tai siima on onkijan kädessä tai käden ulottuvilla eikä vieheenä ole pilkki, uistin, perho tai muu keinotekoinen laite. Pilkkimisena pidetään kalastusta siimaan kiinnitetyllä pystysuunnassa liikuteltavalla pilkillä, siimaa kädessä pitäen tai lyhyehköä heittokalastukseen soveltumatonta vapaa käyttäen.

88 §

Jokaisen kalan tai ravun pyyntiä harjoittavan henkilön tulee suorittaa valtiolle kalastuksenhoitomaksu. Kalastuksenhoitomaksu on 20 euroa kalenterivuodelta tai kuusi euroa kultakin enintään seitsemän vuorokauden kalastusjaksolta. Kalastuksenhoitomaksua ei kuitenkaan peritä alle 18-vuotiaalta eikä 65 vuotta täyttäneeltä eikä henkilöltä, joka harjoittaa onkimista tai pilkkimistä. Onkimisena pidetään sellaista kalastusta, jota harjoitetaan vavalla ilman heittokalastukseen soveltuvaa kelaä ja jossa vapa tai siima on onkijan kädessä tai käden ulottuvilla eikä vieheenä ole pilkki, uistin, perho tai muu keinotekoinen laite. Pilkkimisena pidetään kalastusta siimaan kiinnitetyllä pystysuunnassa liikuteltavalla pilkillä, siimaa kädessä pitäen tai lyhyehköä heittokalastukseen soveltumatonta vapaa käyttäen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 2004.